

jeg for mit Vedkommende ikke være nogen afgjort Modstander af denne Bestemmelse. Jeg skal indrømme, at der paa dette Punkt er noget, som jeg kunde have ønsket tilføjet i Forslaget. Jeg kunde ønske, at der havde været udtalt, at Kommunens Bidrag skulde staa i et passende Forhold til Statens Bidrag, uden at jeg udtrykkelig vil sige, at det skulde have samme Størrelse. Det har imidlertid ikke været muligt at faa det ind, og jeg har ikke ment, at det var et Punkt af saa stor Betydning, at Loven skulde strande af den Grund. Jeg kan i saa Henseende ganske tiltræde, hvad den ærede Ordfører udtalte om denne Sag. — Jeg tror, at Spørgsmaalet om de 10,000 Kr. har stor Betydning. Jeg kan heller ikke ganske indrømme, at det skulde være sandt eller en helt ud-rigtig Opfattelse — for at mine Ord ikke skulle misforstaas — at Friskolen nu for Fremtiden skulde staa ganske uden for Folkeskolen, endogsaa saa fuldstændig, at Ministeriets Medhjælper — Konsulent maa man jo ikke kalde ham — ikke skulde have Lov til at besøge en saadan Skole. Det er jo en given Sag, at enhver Skole, som vil søge Understøttelse af de 10,000 Kr., som Ministeriet har at uddele, virkelig ogsaa maa finde sig i, at Ministeriet lader sin Konsulent undersøge den, naar han ønsker det. Jeg maa tværtimod sige, at uden at der her pålægges Friskolen noget Baand, som den kan føle sig generet af, kommer den næsten til at staa i et vist Forhold til Folkeskolen. Skal den modtage Understøttelse af Staten, kommer den jo derved ogsaa i et saadant Forhold, at Regeringen vil være berettiget til at lade Ministeriets Konsulent undersøge, hvorledes det staar til med en Skole, som forlanger Understøttelse af Ministeriet.

Med Hensyn til Konsulenten eller Medhjælperen kan jeg ogsaa der ganske henholde mig til, hvad den ærede Ordfører udtalte, og jeg skal til det ærede Medlem for 2den Kreds (Høst), som ogsaa talte derom, sige, at naar han udtalte, at Meningen fra Højres Side — om det ikke er Ordene, er det i alt Fald Meningen, jeg gengiver — var den, at Statskonsulenten skulde være en fast lønnet Tilsynsmand, som skulde føre Tilsyn med hele Folkeskolen, vilde jeg, hvis det har været Meningen, rigtignok overmaade nødig enten selv have været eller have raadet noget Menneske til at blive Konsulent. Skulde der føres et effektivt Tilsyn med hele Folkeskolen, maatte Konsulenten jo rejse rundt og holde Visitats paa Skolerne, og jeg vil

bede Dem om at betænke, hvad det vilde sige. Vi have her i Landet over 4,000 Skoler, og efter min Erfaring kan man ikke komme igennem en Almueskole paa Landet paa mindre end 3—4 Timer. To Skoler om Dagen vilde da blive det allerhøjeste. Tror man nu virkelig, at der kunde findes noget Menneske i Danmark, som kunde paatage sig paa den Maade at føre et effektivt Tilsyn med hele Folkeskolen? Nej, det, som var Meningen, var, at Ministeriet skulde have til sin Medhjælp en Mand, som kan være dets Raadgiver, dets Konsulent i Sager, som angaa Skolen, fordi Ministeriets Embedsmænd med hele deres Foruddannelse ikke kunne antages at have særligt Kendskab til Folkeskolens Forhold, og det kan heller ikke antages, at Ministeren altid har det. Altsaa, den vedkommende skulde være Ministeriets Raadgiver og Vejleder i Skolesager, og han skulde være en Mand, som man kunde bruge i saadanne vanskelige Tilfælde, hvor det var ønskeligt, at Ministeriet kunde lade Forholdene undersøge personlig paa Stedet ved at lade ham rejse ud til vedkommende Skole. Det kan en saadan Mand bruges til, men at bruge ham til stadig at føre Tilsyn med alle Landets Skoler vilde være umuligt. Og netop naar jeg ser paa, hvad Manden skal bruges til, maa jeg fuldt tiltræde, hvad den ærede Ordfører udtalte, at det vistnok er en heldig Forandring, som er sket. Jeg optog ogsaa paa dette Punkt Forslaget, saaledes som det kom til mig, men jeg udtalte i det andet Ting i Gaar og vil udtale her igen, at jeg tror, den nuværende Ordning er bedre. Det er mig kært, at den ærede Ordfører, som selv har været Kultusminister, udtalte sig i samme Retning, og det gjorde det Medlem af det andet Ting, som ogsaa har været Kultusminister, ligesaa i Gaar. Det er bedst, at man dertil har en Mand, som man ikke er bunden til at beholde hele hans Liv saa længe, indtil han paa Grund af Alderdom bliver nødt til at gaa sin Vej, eller han dør. Naar det bliver Formanden for Eksamenskommissionen, er han ansat paa tre Aar, og det følger af sig selv, at naar man ikke kan bruge ham længere, faar man en anden. I øvrigt tror jeg ikke, at jeg behøver at udtale mig nærmere paa dette Punkt efter den Udtalelse, som kom fra den ærede Ordfører.

Saa vil jeg til det ærede 1ste Medlem for 8de Kreds (Breinholt-Vandborg) sige: Ja, jeg forstaar jo godt hans Indvendinger mod det, som her er foregaaet, skønt det turde være et Spørgsmaal, om vi bleve fuld-